

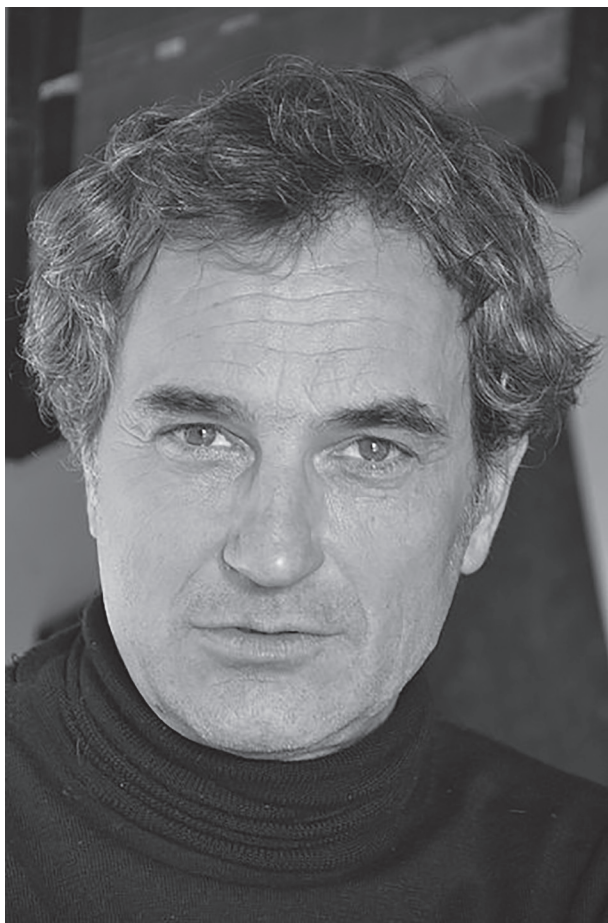
Leja Forštner z Markom Modicem

Forštner: Ste mednarodno znan in priznan fotograf in slikar, svoja dela pa ste razstavljali na več kot petdesetih razstavah v več kot petnajstih tujih državah. Letos mineva že trideset let od vaše prve fotografske razstave, ki ste jo imeli v Cankarjevem domu. Bi se, prosim, ozrli v pretekla desetletja in našim bralcem na kratko orisali svojo umetniško pot?

Modic: V osemdesetih letih, ko sem se začel ukvarjati z umetniško fotografijo, je bilo vse drugače kot danes. Bilo je fenomenalno. Kako bi rekel? Takrat se je dalo. Spomnim se, da sem prišel v eno od domačih založb in prej kot v minuti dobil sredstva za razstavo, ne da bi kaj zahtevali od mene. Ne vem, ali sem imel tako hud naboj, da sem jih takoj prepričal, ali so me preprosto takoj razumeli, ampak brez težav smo sklenili dogovor. Danes je potrebnih ne vem koliko mučnih srečanj ter posvetov z odbori in podobno, in še potem ti po mesecih in letih dogovarjanj na koncu pokažejo vrata oziroma ti jih zaprejo pred nosom.

Ena mojih najuspešnejših zgodb sega v leto 1990, ko sem spoznal nekdanjega direktorja Taluma, ki je imel srce, vizijo, vse. Ko je videl moja dela, mi je ponudil sodelovanje. Rekel je, da bo kril stroške za vse; za stanovanje, hrano, material in vse, kar bom potreboval pri svojem delu, da mi bo dal toliko časa, kolikor ga potrebujem, vendar bom moral ustvariti nekaj izjemnega; od mene je pričakoval čisti presežek. Ni ga zanimala komercialna fotografija, ampak umetniška. Dogovorila sva se brez vsakršnega pregovarjanja in naslednji dan je bil denar že na mojem računu. Odpravil sem se v Ekvador in tam živel, fotografiral in ustvarjal tri leta, po vrnitvi v Slovenijo leta 1993 sem svoje fotografije razstavil v Moderni galeriji. Takrat pa se je nenadoma vse ustavilo. Še zdaj ne vem, zakaj.

Rezultat te odprave je bila tudi knjiga *Excentrix* (1993). V sodelovanju z mojim mecenom je nastala tudi knjiga *Alluminations* (1998), s katero

Marko Modic

sem želel iti v London. V Gorenjskem tisku so natisnili dva tisoč izvodov, knjiga pa naj bi izšla pri ugledni londonski založbi in z njihovim logotipom. Knjiga jim je bila takoj všeč. Takoj so zagrabili. Želeli so le, da prevedem tekste v angleščino, vse ostalo se jim je zdelo popolno. Takoj so mi ponudili, da pozneje naredimo še vsaj tri fotografske knjige, nad čimer sem bil seveda navdušen, in dogovorili smo se, da se z njihovo predstavico čez štirinajst dni srečam v Madridu. Do tega srečanja žal nikoli ni prišlo; tako rekoč "šenkal" sem jim knjigo. Knjiga je še danes v obtoku, a jaz nikoli nisem dobil niti evra. Takrat sem zaključil z Londonom.

Še bolj neprijetna je moja izkušnja z New Yorkom. V letih 1999 in 2000 sem šel tja trikrat in v tem času navezal mnogo pomembnih stikov. Nisem se srečeval z ljudmi iz galerij tretjega ali četrtega kroga, ampak sem imel sestanke z bogovi te scene. Eden teh je bil Paul Gottlieb, šef svetovno znane Abramsove založbe. Bil je neverjeten anahronizem – kreativec, prepoznal in razumel je umetniške presežke in bil do njih benevolenten; ni bil šakal, ki bi razmišljal le skozi številke. Dolgo mi je obljubljal, da bo izdal nekaj knjig mojih umetniških fotografij in fotomontaž, a ko sva se predzadnjič videla, mi je rekel, da ne moreva sodelovati, obljubil pa mi je razstavo v MOMI, ki jo bo spremljala knjiga. Razstava naj bi po določenem času potovala po svetu – najprej v Tokio, nato v Pariz, London itd.

Zdelo se mi je predobro, da bi lahko bilo res. Trikrat mi je rekel: "*You are touching impossible*", prvič, ko mi je omogočil sestanek z urednikom New York Timesa, drugič z odgovornimi v reviji New Yorker in tretjič, ko me je predstavil J. B., lastnici ene najprestižnejših galerij v New Yorku.

Ko sem se srečal z J. B., je prikorakala s četico kustosov, ki so mi za njenim hrbtom kazali dvignjene palce, češ, odličen si, ona pa me je gledala kot mrtev skat. Groza. Povedala mi je, da sem v njeni galeriji samo zato, ker jo je poklical Paul, in na hitro pogledala moje knjige, nato pa rekla, da je sodelovanje z mano ne zanima. Tudi sedel nisem, tako hitro me je zavrnila. Kustosi so se samo prijeli za glavo, jaz pa sem ponosno odšel. Kajti takšen sem. Ne sikam. Ko mi pokažeš vrata, grem. Še danes ne vem, kaj se je zgodilo na srečanju z J. B., mislim pa, da ljudje preprosto ne marajo umetnikov, ki jih nekdo priporoči. V Nemčiji priporočila umetnikom še danes odpirajo marsikatera vrata, v New Yorku pa očitno že dolgo niso pomembna.

Kakor koli, takrat sem se za vedno poslovil tudi od New Yorka. Verjamem pa, da je Paul res verjel vame in da mi je res hotel pomagati.

Forštner: Menda je trajalo kar dvajset let, da je "glede biznisa zapihal drug veter in se je vse vloženo delo začelo vračati", a leta 2001 vam je

vendarle uspel preboj, saj ste pri ugledni nemški založbi izdali fotografsko knjigo z naslovom *Unseen* (2001). Povejte nam, prosim, več o tem.

Modic: To je žal še ena slepa ulica. Konec devetdesetih sem se, kot že mnogokrat prej, promoviral na frankfurtskem knjižnem sejmu, ko je k meni pristopil Robert Klanten iz priznane berlinske založbe in rekel, da mu je moje delo zelo všeč. Dogovorila sva se za sodelovanje in po štirih letih je res izšla monografija *Unseen*. Njen izid naj bi pospremila odmevna razstava, a potem se je zgodil 11. september, po katerem se je vse spremenilo. Od takrat se prodajajo predvsem kuharice, in ker se založbam fotografske knjige ne izplačajo, se je naše sodelovanje končalo.

Forštner: In vi ste to mirno sprejeli?

Modic: Kaj pa bi lahko naredil? Najhujše je to, da teh ljudi ne smeš nič vprašati. Takoj, ko vprašaš, kako stvari napredujejo, si nadležen in postaneš nekdo, ki mu ni jasno, kako stvari funkcionirajo. Oni te namreč sprejmejo in poznajo tvoje delo, a potem lahko leta in leta čakaš na polici, da te morda nekoč res pokličejo.

Pogosto razmišljam in analiziram dogodke zadnjih desetih let, da bi ugotovil, kaj je šlo narobe pri stvareh, ki so bile že tik pred dogovorom, a se niso nikoli udejanjile. In če sem se ob vsem tem kaj naučil, sem se to, da če želiš priti skozi njihova vrata, boš moral vstopiti tako, kot oni hočejo, ali pa ne boš prišel noter.

Forštner: Kdo so ljudje, o katerih govorite in ki očitno držijo vse niti v svojih rokah?

Modic: To so marsikateri ljudje na vodilnih položajih. So zgolj kapitalisti, ki se poganjajo za dobičkom, a se ne zavedajo, da tudi če imaš milijone dolarjev, ne moreš biti šef v svetu umetnosti, če te umetnost dejansko sploh ne zanima.

Sam se z njimi ne ukvarjam več, a žal oni odločajo. Poskušam najti nekoga, ki bi se zatreskal v moje delo, nekoga, s komer bi se takoj ujela in bi v meni videl izziv. Delam s strastjo, z vsem, kar imam, zato tudi iščem takšnega človeka. V umetnosti so pomembni strast, želja, vizija, žal pa ji vladajo ego in številke. Če dobro pomislim, sem v življenju srečal le nekaj ljudi, ki niso bili podrejeni kapitalu in številkam. Ti ljudje so imeli vizijo in ni jih zanimalo, ali imam dobre čevlje, ali sem star ali mlad, ampak so preprosto razumeli in cenili moje delo.

Neverjetno je, da tudi ko se pogovarjaš z nekom, ki ga poznaš, ne veš, kdo je za ali nad njim in kaj se bo dejansko zgodilo. Moram reči, da sem imel nekajkrat res močnega aduta v rokavu, torej res zavidljivega poroka, a se ni izšlo. To je noro. Raje bom našel ljudi, ki jih umetnost dejansko zanima in o njej tudi veliko vedo.

Forštner: Pri tuji založbi, italijanski, ste izdali tudi svojo zadnjo knjigo *Oyster Doubt* (2006). Kako se je izšlo to sodelovanje?

Modic: Knjigo spremlja posebna, če ne kar čudna zgodba. Založnik je bil zelo zagret za moje delo in je želel biti obenem tudi moj agent in meceni. Kar štiri leta sem se vozil v Modeno in zapravil ogromno časa in energije, a ko je knjiga izšla, spet nisem dobil niti evra. Menda je imel založnik s knjigo samo stroške in, kot je rekel, bi mi lahko honorar izplačal šele, ko bi izdala še več knjig, saj prej naj ne bi imel dobička. Ker knjiga ni bila pospremljena z dobro in medijsko odmevno razstavo, je precej klavrno končala. Seveda sem takrat zaključil tudi z njim in sem zahteval nazaj ves svoj material. Kar pet let je imel namreč okoli sedem tisoč mojih posnetkov in fotomontaž. Ne vem, kaj je z njimi počel, vem pa, da je po tem, ko mi jih je vrnil, sam postal fotograf. Kakor koli že, vesel sem, da je tega sodelovanja konec, čeprav sem od takrat v bistvu povsem sam.

Forštner: Kot vem, tudi vi slikate in pišete, in če se ne motim, se z vodo ukvarjate že vse življenje. Se vam torej ne zdi sumljivo, da je človek, ki je imel več let v rokah ogromno vašega materiala, tudi sam postal fotograf in slikar in da ga zanima predvsem voda?

Modic: Vsekakor. Pomislil sem že na to, da so me okradli. Ta človek sicer dela povsem drugačne fotografije kot jaz, a se kljub temu sprašujem, ali gre res zgolj za naključje. Vendar pa tako ali tako ne bom nikoli izvedel, kaj je počel z mojim materialom.

Forštner: Bi nam zdaj povedali kaj več o vodi, torej o vašem življenjskem projektu, ki ga žal še niste uspeli realizirati?

Modic: Že trideset let si želim narediti velik projekt o vodi. Že vrsto let se mi sicer ponuja priložnost, da naredim majhno knjižico o vodi, a me to preprosto ne zanima. Pravzaprav ne morem pristati na nič manj kot na vsaj deset centimetrov debelo knjigo, saj se je v vseh teh letih nabralo ogromno gradiva, ki ga nikakor ne morem spraviti v nekakšen blokec.

Želim narediti enciklopedijo o vodi, knjigo, v kateri se boš lahko kopal in ob kateri boš skoraj občutil vodo, ki teče čez strani. Ta knjiga ne bo zame, ampak za ljudi, in mora zato nastati v sodelovanju z galerijo, ki jo bo podprla z dobro razstavo in jo poslala v svet. V bistvu imam že vse pripravljeno, potrebujem le še prave sodelavce, najti moram torej dobre, sončne ljudi, s katerimi bi lahko sodeloval.

Morda se bodo stvari zdaj končno premaknile, saj imam februarja potrjeno razstavo v Galeriji Jakopič. Poleg tega je moj projekt voda požel veliko zanimanja in v prihodnosti se svetlika skupni projekt z Mestnim muzejem. Če bodo ta projekt res vzeli pod svoje okrilje, bom sodeloval s skupino profesionalcev. In prav to potrebujem. Nekateri sicer pravijo, da moraš biti umetnik in poslovnež v eni osebi, a jaz se tega ne grem. Jaz sem umetnik.

Forštner: Ali ne skrbijo za posel agenti?

Modic: Absolutno. In jaz sem živ dokaz za to, da je v umetnosti nujno imeti agenta, saj je brez njega zelo težko uspeti. Sam ga nimam, ker so bili vsi dosedanja zelo pogoltni in nič kaj sposobni in smo se hitro razšli. Menda je trideset odstotkov ustrezen delež za agenta in nekateri vzamejo tudi manj, ampak jaz jim dam polovico in še več, samo da me spravijo v pravo galerijo. Ko namreč dobiš pravo galerijo, se zate začne novo življenje. Takrat si v njihovem krogu, si član družine in skrbijo zate. Če jim prideš prav, te zagrabi njihov aparat in doživiš svojih pet minut slave ali ne vem česa.

Forštner: Ali niso že leta 1988 na britanski televiziji BBC naredili oddajo o vas?

Modic: Res je in teden dni za tem, ko so jo prvič predvajali, sem imel hudo delovno nesrečo; med performansom z ognjem sem se močno opekel. Opekline so bile res hude in spomnim se, da sem bil še pol leta pozneje ves povit in na berglah, a sem v postelji zdržal le en mesec. Skoraj se mi je zmešalo od stalnega ležanja, in ko sem imel vsega dovolj, sem se pač takšen sprehajal po Ljubljani. Na BBC-ju so seveda poročali o moji nesreči in, kar je še boljše, zaradi nje so oddajo o meni večkrat ponovili; mislim, da je bila na sporedu kar sedemkrat, a mi tudi to ni prav nič pomagalo.

Forštner: Kako pravzaprav navezujete stike z galerijami in muzeji?

Modic: Vrsto let sem trkal na vrata muzejev in galerij in se prodajal. Ko sem vstopil v galerijo, so me kot potencialnega kupca seveda lepo sprejeli, kakor hitro pa sem omenil, da sem umetnik, in povedal, kaj jim ponujam, so me odslovili. In to ne na način, trenutno nas ne zanima, lahko pa nam pustite vizitko, ampak spelji se, ne zanima nas. Po letih zavrnitev zato zdaj včasih prosim druge ljudi, da posredujejo moj material nekomu; preizkušam celo, kaj se zgodi, če fiktivna oseba pošlje moja dela v neko galerijo ali muzej. Še vedno se torej trudim in komuniciram, a zdaj bistveno manj potujem, kot sem nekoč, saj to veliko stane. Poleg potnih stroškov so namreč tu še drugi, še višji. Povečava ene same fotografije lahko namreč stane več kot znaša mesečna plača!

Odločil sem se, da ne bom več hodil od vrat do vrat, temveč si bom poiskal garnituro ljudi, ki bodo razumeli mojo vizijo in bodo z veseljem in ponosom stali za menoj.

Forštner: Obupali torej ne boste nikoli?

Modic: Nikoli. Seveda ni fino, da jih vedno znova dobivaš po glavi, ker glava zateče, ampak pokleknil ne bom. Zakaj ne bi upal in delal naprej? Gradnike imam že v rokah. Ne ponujam zgolj idej, ampak konkretne stvari, moram samo najti prave ljudi. Si pa želim, da bi imel očala, s katerimi bi takoj prebral ljudi.

Kot sem že rekel, poznam ogromno vplivnih ljudi, ampak nihče ne bi zgolj iz dobre volje dvignil telefona in poklical nekoga zame ali me komu priporočil. To je tako neprijetno okolje.

Ker mi nihče ne pomaga, si poskušam pomagati sam. Vem, da na to ne morem vplivati, a ob vsem mojem prizadevanju se enkrat mora zgoditi preskok. Moja umetnost mora med ljudi!

Forštner: Kaj menite, zakaj vas stalno zavračajo oziroma zakaj se ta preskok še ni zgodil?

Modic: Ne vem, zakaj se tako odzovejo. Me preprosto ne prenesejo, se me bojijo, me ne razumejo? Nekoč mi je eden največjih založnikov na svetu, ki je videl mojo knjigo o New Yorku, rekel, da se mu zdijo moje fotografije fenomenalne, ampak da sem toliko pred časom, da me ljudje ne bodo razumeli in bi zato lahko prodali le 500 izvodov, to pa se založbi seveda ne izplača. Ne vem. Teh iger ne bom nikoli razumel, niti jih nočem razumeti.

Mislim, da se preskok, ki ga že dolgo čakam, ne zgodi, ker ljudje, ki o vsem odločajo, ne vedo, v kateri predalček bi me umestili. Ne vedo, kako

bi me zapakirali. In to jih straši, zato mi nihče ne prisluhne. Sicer pa je to, kar se zdaj dogaja v umetnosti, v glavnem vprašanje pravih prijateljev, torej, kdo koga pokliče, kakšna so razmerja moči, na kateri zabavi si bil, s kom si povezan. Ni pomembno, kako dober si, ampak kako visoko kotiraš na njihovi lestvici in, predvsem, kaj si pripravljen storiti za to, da dosežeš svoj cilj, kako se boš prodajal ter koliko bodo s teboj zaslužili. Zaradi tega je danes na svetu le malo pravih umetnikov, ki jim morda ne bo nikoli uspel preboj, čeprav so boljši od tistih, ki jim je že uspelo, saj je v umetniških (galerijskih) krogih kar devetdeset odstotkov klientelističnih in egocentričnih tajkunov brez smisla za umetnost. Ampak najbrž je povsod isto. Nikomur nočem soliti pameti in nikogar učiti, lahko pa povem svojo izkušnjo.

Forštner: Kaj so torej nekateri pripravljeni storiti za dosego svojega cilja, česar vi niste?

Modic: Obstajajo takšni, ki nimajo nobene morale in so za to, da se prerinejo v galerije in muzeje, pripravljeni narediti tako rekoč vse. Tudi več let težiti ljudem in jih prepričevati in posiljevati s svojo umetnostjo. Dobesedno čez dimnik nazaj hodijo, ko jih vržejo ven. Jaz nikoli ne posiljujem ljudi s svojo umetnostjo, ker imam v glavi vedno očetove besede, da če ne gre zlepa, tudi zgrda ne bo šlo.

Lep primer "posebnih uslug", ki so od nekaterih umetnikov pričakovane, je moja zgodba iz Pariza. Tam sem imel namreč tri zaporedne razstave, kjer sem padel v oči kraljici francoskih medijev. Obljubljala mi je vse: stanovanje blizu Centre Georges Pompidou, stalno razstavo v istem Centru, dve galeriji, ki bi me izstrelili v svet, televizijsko oddajo ... Seveda pa je želela nekaj v zameno. Povabila me je v prestižni Cafe Georges V, kjer mi je znova ponudila vse našteto, pod pogojem, da z njo, dvajset let starejšo gospo, za dva tedna pobegnem ležati ob bazen na Korziki.

Forštner: Kljub številnim zavrnitvam pa so za vami tudi mnogi uspešni projekti, kajne?

Modic: Seveda. Vsekakor mi razstave v prestižnih muzejih veliko pomenijo, ponosen sem tudi na vseh trinajst izdanih knjig, a to so pretekli dosežki, to je zgodovina, jaz pa vedno gledam samo naprej. Želim ustvarjati nove projekte; želim si novih in drugačnih dosežkov. Prijatelji me večkrat sprašujejo, kaj bi sploh še rad, saj da mi je uspelo že zelo veliko, a ne razumejo, da uspeh v umetnosti ni povezan z egoizmom ali z uresničitvijo življenjskih

sanj. Moj umetniški cilj na primer ni razstava v newyorški MOMI, ampak si želim še naprej potovati po svojem vesolju in v prihodnjih letih realizirati projekte, za katere garam že dvajset ali celo trideset let. Ne želim si kupa denarja, s katerim bi nato odprl serijo lokalov in mastno služil, ampak si želim le, da bi pridobil zadostna sredstva, da bi lahko brez (finančnih) skrbi in težav še naprej razvijal svoj talent in uresničil projekte, za katere verjamem, da jih je vredno uresničiti. Vse, kar naredim, je namreč temelj za prihodnje korake, za nove projekte. To je precizna poteza. O tem nihče ne ve ničesar. A o tem se tudi nima smisla z nikomer pogovarjati.

Forštner: Eno najprestižnejših razstav ste imeli leta 2011 v kanadskem *Whyte Museum*, kjer je bila na ogled velika retrospektiva vaših fotografij z naslovom *Alchemy*. Povejte nam več o njej.

Modic: Najprej moram povedati, da me je v Kanado spravil pokojni Tomaž Humar. Večkrat mi je rekel, da sem foto Picasso in da tudi sam dobro pozna metanje polen pod noge in zavist ljudi, zato mi je hotel pomagati. Opravil je en sam klic in stvari so se začele odvijati. Res je, da je trajalo kar tri leta, ampak razstava se je dejansko zgodila. Žal tudi od te razstave nisem imel nič in prav noro je, kaj se je takrat zgodilo. V neki galeriji, kamor sem zašel zgolj kot obiskovalec, sem srečal direktorico ene najpomembnejših galerij v Kanadi, ki se je popolnoma navdušila nad mojim delom, ki si ga je ogledala na omenjeni retrospektivi. Že naslednji dan sem od nje prejel pismo, v katerem je zapisala, da je popolnoma očarana nad mojim delom in da verjame, da bi se moje fotografije, fotomontaže in slike zelo dobro prodajale, zato bi se rada srečala z mano. Ko danes berem to pismo, dobim kar ošpice. Z njo sem bil namreč uradno zmenjen, da se dobiva, da ji pokažem vse svoje delo, a je ni bilo. Menda je dobila glavobol. Kaj se je res zgodilo, nisem nikoli izvedel, ker s to žensko nisem nikdar več govoril. Morda ima glavobol še zdaj.

Forštner: Kaj se bo zgodilo oziroma spremenilo tisti dan, ko vam bo priznana zasebna galerija rekla "da" in ko denar ne bo več ovira?

Modic: Pred leti sem v Franciji spoznal zelo vplivno gospo, ki me je vprašala točno to – kaj bo, ko mi bo nekdo končno rekel "DA"; bom znal povedati, kaj hočem, ali se bom dobesedno podelal v hlače? Rekla mi je, da so zavrnitve sicer boleče, a me krepijo, da pa se moram resnično bati dneva, ko me bodo nehali zavračati. O tem sem pozneje veliko razmišljal in ugotovil, da dobro vem, kaj hočem, in sicer delati projekte, ki jih zdaj

ne morem. Res huda doza denarja bi mi na primer omogočila, da poleg vode realiziram še vsaj dva huda projekta, ki ju prav tako snujem že trideset let, a ju, ker v fotografiji stvari strahotno mnogo stanejo, do danes še nisem uspel uresničiti.

Forštner: Ste lahko prosim konkretnejši glede teh projektov?

Modic: Rad bi naredil na primer projekt o Antarktiki in projekt na Škotskem.

Forštner: Sliši se zelo zanimivo. Bi nam povedali kaj več o tem?

Modic: Ne. O tem ne bom govoril, ker se stvari navadno ne uresničijo, če zgodaj govoriš o njih. Pa še idejo bi mi lahko kdo ukradel.

Forštner: V osnovi ste sicer fotograf, a ste tudi strasten slikar. V množici del, ki jih imate v ateljeju, so se mi zdele morda najbolj zanimive t. i. obojestranske slike.

Modic: Če daš takšno sliko na steno z ene strani, pripoveduje eno zgodbo, če jo obrneš drugače, pa drugo zgodbo. Če takšno sliko postaviš na iglo, da se vrti, je to že skulptura, in razstava teh slik bi lahko bila fantastična. Predstavljam si jo kot nekakšen labirint, ki bi lahko bil zanimiv za otroke, imam pa tudi idejo, da bi pred eno od velikih slik na lesu postavil majhno punčko, ki bi vanjo s teniškim loparjem odbijala žogico. Prepričan sem, da bi bila takšna instalacija ljudem zanimiva in da bi pritegnila pozornost. Da ne govorim o tem, kakšen presežek lahko ustvari primerna osvetlitev posameznih slik.

V ateljeju imam sicer več kot osemsto slik na platnu, lesu in aluminiju. Do zdaj jih je bilo razstavljenih le nekaj in še te na skupinskih razstavah, medtem ko so večino mojih slikarskih del videli le redki ljudje, predvsem moji prijatelji. Brez pomislekov sem jih zato pripravljen predati nekemu v last, pri čemer bi zase zahteval le, da pridejo v širšo javnost.

Forštner: Na vaših slikah so moja pozornost takoj pritegnile barve in kovinski detajli. Imajo slednji kakšen poseben pomen?

Modic: Kovinski detajli so okvir formul na mojih slikah. Z njimi te formule v bistvu podčrtam in zapečatim, kot pri pečatnem pismu. Na slike se ne podpišem, ampak ponudim rešitev aksioma, ki je konkretna slika.

Forštner: So formule in aksiomi, o katerih govorite, drobni zapisi, ki so tako rekoč na vseh vaših slikah?

Modic: Ne, formule in aksiomi so moje slike, teksti, ki jih lahko vidite na mojih slikah, pa so nekaj drugega. So neberljivi in jih je možno prebrati le s podzavestjo. Upam, da se bo nekoč našel človek, ki jih bo znal dešifrirati, in takrat bo noro dobro. Svojih del ne mislim razlagati, si pa želim, da bi jih razložil kdo drug. Že pred leti sem izzval Slavojja Žižka in Umberta Eca, da bi na svoj način razložila moje fotomontaže, a se s prvim preprosto nisva ujela, drugi pa se ni pustil sprovocirati. To bi bil vsekakor izjemen projekt svetovnega formata, a ju žal ne zanima.

Tako nikogar ne zanimajo tudi moji "berljivi" teksti, ki jih večinoma pišem v angleščini, ker ta ni moj materni jezik in se lahko zato z besedami igram povsem drugače kot v slovenščini. To so aksiomi, formule, rebusi, enačbe. To ni poezija in zato se nikakor nimam za pisatelja ali literata. Ti teksti enostavno prihajajo iz mene. Pišem in beležim jih že od leta 1990 in sem jih v bistvu že oblikoval v majhne knjižice in jih ponudil založbam, a jih zaenkrat še nihče ni izdal, se pa o tem dogovarjamo. Eno od teh knjižic je prek svoje tajnice dobil celo Eco, ki pa je ni nikoli komentiral in nikoli nisva govorila o njej.

Forštner: Če prav razumem, so vaše umetniške fotografije, fotomontaže, slike in teksti formula vaše umetnosti oziroma vašega videnja sveta, pri čemer so različne oblike umetnosti, skozi katere se izražate, zgolj različni kanali za upovedovanje (iste) zgodbe, ki jo skozi njih v bistvu pripovedujete že več desetletij?

Modic: Moji teksti so tako kot moje fotografije, fotomontaže in slike moj umetniški izraz. Vse je ista zgodba. Pri meni je vedno ista zgodba. Tudi če bom kdaj delal film, bo to ista zgodba, a neko drugo in drugačno poglavje le-te. Vse nastaja v isti glavi. Na razstavah me vedno sprašujejo, kaj to pomeni, kako si to naredil in podobno. Tega ne morem niti nočem razložiti. To je preprosto v meni. Ko vidim, vidim. Ko je klik, je klik. Ne opijam se in ne drogiram, a to je nekakšen trans. V tem trenutku lahko grem po eni od ljubljanskih ulic in naredim zgodbo o njej, torej knjigo. Priznam pa, da je zame včasih vse skupaj preveč in takrat se moram izklopiti.